

NOTAT

Struerland - Projektgruppen Projektforslag til indsatsområder

November 2008

Den projektgruppe, som har fulgt landdistriktsprojektet "Struerland", blev - som oplæg til debat på i forbindelse med et arrangement - bedt om hver at liste tre projekter inden for et af projektets udvalgte indsatsområder.

Nedenfor er gruppens betragtninger og projektforslag for deres tema vist.

Projektforslag fra projektgruppen

Adgang til og oplevelser i naturen

Viggo Braa

Landdistrikternes kvalitet og natur kan deles op i:

Den "naturlige natur": Upåvirket af menneskelig indflydelse. Landskabstræk efterladt af istiden. Den geologiske mangfoldighed skabt gennem millioner af år. Vekslende flora og fauna tilpasset de værende forhold.

Kommuner og regioner må foretage totalfredning af den natur, som ikke er menneskeskabt. Dette gælder også flora og fauna.

Den "anlagte natur": Påvirket af menneskelig indflydelse. Anlagte egetræsskove, der tjente skibsbyggeriet i mange hundrede år. Kunstig anlagte søer, kanaler, voldgrave m.v. Plantning af læhegn, anlæg af jorddiger der tjente laug og militære formål. Den menneskeskabte natur er mange hundrede år.

Når de økologiske lovmæssigheder får tid til at reagere på den menneskeskabte ældre natur, opstår der en karakteristisk rækkefølge, hvori plante- og dyrearter afløser hinanden.

Denne lovmæssighed kan skabe naturscenerier af stor skønhed.

Derved opstår der modsætninger, der skal kædes sammen ud fra ordene "Natur" (fødsel) og "Kultur" (det dyrkede). Herunder økologisk landbrug osv. og det traditionelle landbrug, hvis drifts-form er mere ødelæggende for "naturbegrebet".

Det er natur-/kulturbegrebet, herunder flora og fauna, som må, totalfredes i specifikke tilfælde.

Det er her beskyttelsen af "naturværdierne" skal udgå fra.

Menneskeskabte produktions- og værdibegreber, magt, penge, samt politiske tåbeligheder m.v., værdisætter ikke naturen. Eksporterhvervets økonomiske betydning fravælger naturværdier. Menneskeracens uhæmmede vækst giver store firmaer muligheder for økonomisk at spekulere heri.

Som det er sagt og skrevet adskillige gange før - af forskere og personer med interesse for naturen - er Danmark blevet et forarmet land naturmæssigt. Der pløjes naturområder op, så sjældne planter, fredede padder og krybdyr mister deres levesteder.

Hvordan kan naturen beskyttes:

Flere kommuner og regioner har taget hånd om problemet og forstår betydningen af at oprense vandhuller og frede områder, hvor krybdyr, padder, insekter, fugle og mindre pattedyr kan leve i pagt med naturen, de artsmæssigt er tilpasset.

Det har Struer kommune ikke vist forståelse for ved handling.

De beboere, som lever i landdistrikter, må leve op til at hjælpe og forstå betydningen af at beskytte naturen.

Hvordan kan naturen benyttes:

Opstille informative tavler der fortæller om flora og fauna, med mulighed for aflytning af naturens lyde. Informationer om hvordan vi må beskytte naturen.

Naturen skal opleves gennem sanseindtrykkene: **SYN, HØRELSE, FØLELSE, LUGT og SMAG.**

SE naturens egenart og storhed. Dens enorme livsvilje prøver at genskabe, hvad menneskene ødelægger. Det kræver fred og tid. Fornem farvespillet forår, sommer, efterår og vinter. Nyd solens spil i regndråberne, se stjerners funklen på nattehimlen og månens blege lys over mosen.

HØR lydende fra insekterne, fuglene og frøernes toner. Efter lyden fra søen, når skallen slog et smut over vandet. "Lyden" fra stilheden når natten trækker sit gardin for dagslyset. Stilhed, eftertanker.

FØLE slagregnen i dit ansigt. Føle naturens livsrytme. Følg dit hjerteslags regelmæssighed, din afslappethed når arbejdsrytmens tempo forlader dig. Afstresset, rolig.

LUGT til naturen, den beske, den vidunderlige, den brede og den beroligende.

SMAG på naturens blomster og bær. Smag på de nyudsprungne bøgeblade, sylt dine agurker i egeblade, dan din egen smag.

Husk det giver ro i sindet at have nærkontakt med vidder, horisont og landskaber. Eftertænksomhed ved at betragte naturens storhed og uendelighed.

Hvordan tiltrækker man folk til landzoneområder:

Med hensyn til at tiltrække folk til "landet" foreslår jeg, at der udstykkes mange flere jordbrugsparceller af ikke under 5.000 m². Her kan familier have mulighed for hobbylandbrug med dyrehold og mulighed for at plante deres egen naturbeplantning med bl.a. nåletræer, som er afgrøde.

Fremtiden vil vise, at det bliver attraktivt, når familier med børn flygter fra de store byer med deres narko- og bandeproblemer, der gør livet usikkert og stressende.

Jeg vil henstille til kommunen, at se: MILJØ- & ENERGI Ministeriet, Landsplanafdelingen "Jordbrugsparceller - en mulighed for hobbylandbrug".

For ikke at begå den fejl, som blev gjort på Tambobakken, skal jeg henvise til jordbrugsparcellerne i Varde og Ringkøbing, hvor der er mere faste regler for bebyggelse, som ikke tillader prestigebyggeri. Jordbrugsparceller må betragtes som små husmandsbrug i landlige omgivelser, hvor igennem der er synlighed til den bagved liggende natur.

Det bør håndhæves.

De gode historier og tiltrækning

Hanne Christensen

Det foreslås, at Struer kommune med ca. 2.500 ansatte opfatter sig selv som et firma.

Et servicefirma med forskellige afdelinger, aktuelt med 22.752 nuværende "kunder i butikken".

Dette antal ønskes forøget de kommende år i form af tilflytning.

Der er derfor behov for en markedsførings-/kommunikationsafdeling der professionelt gennem de små gode historier om menneskene, aktiviteterne, livet, naturen ”brander” Struer kommune i de landsdækkende medier, så vi næsten dagligt er ”synlige på landkortet”.

År 2018.

”Min familie og jeg skulle i 2008 finde et sted at bo i Nordvestjylland.

Vuggestuer, børnehaver, skoler og fritidsforhold skulle være i orden.

Jævnligt havde jeg set i TV og læst i den digitale avis om Struer-området – det lød positivt.

Så vi valgte at flytte dertil.

Ganske vist var landsbyen noget nedslidt – og Struer by ikke særlig spændende – men der var en formidabel smuk natur.

Og - borgerne havde, i samarbejde med kommunen, lavet en udviklingsplan for de næste 10 år.

Dejligt, så vidste jeg, hvor de ville hen, hvilke mål for udvikling de havde og at de var aktive i Struer-området.

Idéerne i planen betød også, at jeg og min familie straks kunne gå ind i et fællesskab og arbejde med på det, der interesserede os.

Så nu her 10 år efter er idéerne gennemført, og vi skal nu – i samarbejde med kommunen - til at sætte mål for de næste år – og nye familier flytter til.”

Landsbymiljø

Mona Hovmøller

Gamle forsømte huse.

Gamle Elværk Klosterhedevej 26

Forløb: Grunden er forurenset

Ejer flytter ud.

Grundet: kan ikke låne til at gøre istand

Borgerforening tar' kontakt til Kommune og Region.

Grunden bliver rensset op.

Borgerforeningen vedligeholder arealerne udenfor.

Ønske: Vil gerne have hjælp af kommunen til at komme videre.

Gamle Brugsforening Melgårdsvej.

Borgerforeningen har ryddet op på udenoms-arealerne, kørt 18 trailerfuld på genbrug o.s.v.

Ønske: Vil gerne ha' hjælp af kommunen til at komme videre.

Hjemmeværnsgården Melgårdsvej:

Er lukket på grund af dødsfald.

Vi har i borgerforeningen brugt Hjemmeværnsgården til vore arrangementer, brugt toiletterne til udendørs arrangementer.

Hvad gør vi nu?

Der er mange flere ting: Cykelstier, vej-chikaner, For små veje til store lastbiler, o.s.v.

Trafik – veje stier og kollektiv trafikbetjening**Kristian N. Andersen**

Hvordan kan landdistrikterne opnå en effektiv og sikker trafikbetjening, uden at landsbymiljøerne belastes.

1. Det skal sikres, at de små landsbyer, hvor igennem der ikke løber jernbanespor, også opnår en rimelig dækning via offentlig transportnet, og at der tages højde for, at transport er en mulighed - i den udstrækning, som et analyseret behov påviser.
2. Der skal arbejdes for, at GPS-nettet indrettes således, at der ikke leder utilsigtet trafik gennem små landsbys miljøer, evt. gennem en klassifikation af vejnettet, som samtidig forhindre unødige belastnings-skader på de ofte meget små og smalle veje.
3. Alle veje i Struer kommune, der bærer Margueriterute-skilte, bør fremgå af alt turistorienteret materiale, samt omtales på kommunens hjemmeside.
4. Alle stier i kommunen (gå, løbe og cykel) bør samles på et oversigtskort og omtales i en folder, hvori der samtidig beskrives hvilke natur oplevelser eller seværdigheder, der findes på de enkelte ruter.

Folderen må gerne fremstå som en opfordring til naturoplevelser for både kommunens borgere og turister.

Folderen bør være tilgængelig via relevante hjemmesider for Struer Kommune.

Der findes p.t. mange foldere udgivet af forskellige organisationer, men man mister let overblikket, når oplysningerne skal søges flere steder.

Netværk og organisering**Niels Jørgen Holm**

Her er min mening om, hvordan vores landsbymiljøer kan samles i et netværk, således at vi kan orientere hinanden om, hvilke tiltag vi agter at gøre i netop vores område, for at det skal være et rart og trygt sted at være både nu og i fremtiden.

En model kunne jo være, at vi tænker os en trehundrede år tilbage. Da havde hvert landsbysogn et tingsted, hvor vigtige beslutninger blev vedtaget. Det var en start på demokratiet.

Tingstedet kan jo godt være de eksisterende beboer- og borgerforeninger, som vælger en person fra området til at være oldermann/tovholder for de ideer, som kan have interesse for andre områder, og så er det ham (evt. sammen med andre), der repræsenterer området ved det samlede tingsted for landsbyer i Struer kommune. Det er her, jeg mener, at vi overtager landsbytinget, som vi så fortsætter med. Det er i dette forum, at de gode ideer kan blive til virkelighed, og når der er sager, som skal til kommunen/kommunalbestyrelsen, så giver det jo en større slagkraft når det kommer fra hele oplandet. Det vil også betyde, at vi ikke bekæmper hinanden for at få mest mulig indflydelse, men at de i f.eks. Vejrum kan glæde sig over, at de i Lyngs får noget.

Manden, der går rundt med trommen, kan vi jo erstatte med et mere moderne medie, så vi trods alt kan se, der er sket fremskridt.

Vi er jo en lille kommune med en stor forskellighed i både kultur og landskabsmæssig henseende, men denne forskellighed kan jo gøres til noget positivt for os alle. Vi der har valgt at bo i et landsbymiljø, er jo nok ikke så meget anderledes end byboere. Vi har bare valgt at bo med lidt mere plads og luft/ lugt omkring os, og måske også med en større kontakt med naboer, genboer m.v. En kontakt, som jeg tror, er mere udpræget i mindre samfund.

Bosætning og offentlig service

Elin Hamborg

I Vejrum er der ikke ligefrem de mange byggegrunde, og det er ikke udstykninger vi tænker på. Men det vi har fokus på lige nu er, at der er ældre/enlige borgere i sognet der efterspørger mindre boliger - gerne lejeboliger - således de ikke er tvunget til at flytte væk fra området, når de ikke længere kan klare hus og have. Det er et emne vi har taget op i Borger- & Gymnastikforeningen og vi er i gang med at undersøge hvilke muligheder, der er. Gennem tiden har der været en tendens til, at når "landmanden" sælger sin gård, er familien flyttet ind til landsbyen, og det kan være nogle af dem, der nu ønsker at leje bolig nu.

Et krav om offentlige transportmidler er aktuel, og at ældreomsorgen fortsat fungerer.

Det er lidt vanskelig helt præcis at sige, hvem det er, der skal bosætte sig på landet, udover unge mennesker der er barnefødt i området. Men det kan meget vel være folk, med en travl hverdag i byen, der gerne vil lidt væk fra det "pulserende" liv og finde lidt fred. Mit indtryk er, at det enten er unge uden børn, eller midaldrende, hvor børnene er flyttet hjemmefra, der flytter på landet. De fleste er ved flytning til landet indstillet på at skulle have 2 biler, især hvis der er tale om en familie. Kravene til det offentlige service er at der er mulighed for børnepasning, skole og tilbud om fritidsaktiviteter i nærområdet.

Vi har godt gang i gymnastik- og andre fritidsaktiviteter, og ser det som et aktiv, når vi skal fremhæve tilbuddene i området, men vi kæmper, som så mange andre, med at få folk til bestyrelsesarbejdet. Vi forsøger at tænke nyt og mindske arbejdet for det enkelte bestyrelsesmedlem og i stedet inddrage flere i små grupper, der arbejder med lige netop det, der interesserer dem og ofte i en mere tidsbegrænset periode.

Erhvervs- og Turismeudvikling**Bendy Poulsen**

Fremtiden vil stille andre krav til den måde vi lever på, især vil miljø, klima og energi blive en stor medspiller på den måde som samfundet udvikler sig på.

Skal de mange små virksomheder, som er i kommunen, have en chance for at omstille, udvikle sig og ekspandere med flere arbejdspladser til følge, så må de have hjælp udefra. Her kommer kommunen ind, da den skal være igangsætter af projekter til gavn for erhvervslivet og borgerne.

Glemmer kommunen sin rolle som igangsætter og leder, så vil der blive stilstand og tilbagegang med affolkning af kommunen til følge.

Gruppen har haft mange mulige projekter på banen, men for os er det vigtigste listet her:

- **Markedsføring af kommunen.**
Professionel markedsføring af kommunen, så kommunen ikke kun er kendt som B&O og jernbanen, Forslag gør kommunen og den virksomheder/borger kendt som miljø- klima og energiby
- **Udvikling af havnen** så den står rustet til fremtidens transportmønster i Danmark med vægt på klima, miljø og energi. Der er i dag ingen tvivl om at de små havne vil få en opblomstring i fremtiden.
- **Stop bygninger af boliger på havnefronten**, der vil blive brug for pladsen om få år, til erhverv, og det er jo det vi skal leve af.
- **Produktion af grønsager**, gerne økologisk ved brug af særlig udviklede væksthuse bygget som + energihuse, så overskudsvarmen kan sælges til naboerne, uden statens afgifter. Evt. videreudviklet til en overdækket atriumgård til mindre bysamfund som beboerne kan bruge som fælles køkkenhave og mødested. Som en erstatning for de mødesteder, der tidligere var i skole og forretninger, som nu er lukket.
- **Udstyk nogle attraktive grunde**, hvor der kun kan bygges energiklasse 2 bygninger, evt. skal kommunen være igangsætter med et par demo-huse. Derved vil kommunen hjælpe håndværkerne og borgerne til at få øjnene op for fremtiden byggekrav.